

Een match is niet beslist na 45 minuten

De Morgen,
Wo. 18 Mei 2016, Pagina 11

Het beste moment om te scoren? Vlak voor rust natuurlijk, dat weet toch elke voetballiefhebber. Maar is dat wel zo? De naakte cijfers, opgelijst door onderzoekers van de Universiteit Gent, vertellen een ander verhaal.

Dertien juni 2014. Arena Fonte Nova in het Braziliaanse Salvador. In de 44ste minuut van de wedstrijd tussen Spanje en Nederland scoort Robin Van Persie een fantastische goal. Na een perfect gemeten voorzet van Daley Blind duikt hij de gelijkmaker voorbij Iker Casillas. Nederland trekt euforisch de kleedkamer in, stoomt na rust door en stuurt de Spaanse elf uiteindelijk met een 1-5-afstraffing terug naar hun hotel.

Een verrassing, dat wel, al hadden heel wat zelfverklaarde voetbalkenners die tijdens de rust aan de toeg al zien aankomen. Het is immers een ongeschreven voetbalwet dat de ploeg die net voor de koffie scoort meestal ook aan het eind van de negentig minuten aan het langste eind trekt.

Alleen blijkt daar, wanneer je er de cijfers op naslaat, helemaal niets van aan. Stijn Baert, professor aan de vakgroep sociale economie en **Simon Amez**, masterstudent in de economische wetenschappen, analyseerden 1.179 voetbalwedstrijden die tussen september 2008 en mei 2014 werden gespeeld in de Champions en Europa League. Daarbij vergeleken ze het effect van een doelpunt vlak voor rust met het effect van een doelpunt op een ander tijdstip tijdens de eerste helft.

Hun conclusie? Scoren net voor rust heeft geen enkel effect op de uiteindelijke winstkansen. Meer nog, wanneer een ploeg na minuut veertig scoort, vinden ze na de pauze zelfs minder vaak de weg naar doel. Een trend die zich vooral bij de thuisploeg manifesteert.

Decompressie

Op zoek naar een verklaring kwamen de onderzoekers bij sportpsychologen Paul Wylleman van de VUB en Geir Jordet van de Norwegian School of Sport Sciences terecht. Zij wijzen erop dat zo'n doelpunt net voor rust voor decompressie kan zorgen. Spelers zijn euforisch, hebben het gevoel dat het karwei al bijna geklaard is en komen na de rust ongeconcentreerd het veld weer op. Met alle gevolgen van dien.

Onder luid gejuich de catacomben induiken doet wonderen voor het zelfvertrouwen van een speler. Maar dat zelfvertrouwen kan overslaan in zelfoverschatting, wat dan weer een probleem wordt tijdens de tweede helft.

Bovendien kan een geestdriftig thuispubliek, volgens Jordet, ook voor te veel druk zorgen. Supporters gaan er na een laat doelpunt van uit dat hun ploeg in de tweede helft op hetzelfde elan doorgaat. Hoge verwachtingen die ertoe kunnen leiden dat die ploeg net verkrampt gaat spelen.

En dan is er nog de trainer. Een doelpunt diep in de eerste helft heeft ook op hem een impact. "Het kan zijn beoordeling van de waardeverhoudingen tussen beide teams beïnvloeden", vertelt Baert. "Waardoor hij misschien de verkeerde tactische wijzigingen doorvoert."

Het komt er zowel voor spelers als trainer dus op aan om bij zo'n laat doelpunt vooral het hoofd koel te houden. "Een belangrijk wetenschappelijk inzicht in een sport waarin het over steeds meer geld gaat", vindt professor Baert.

Voetbalcommentator Filip Joos is verbaasd over de uitkomst van het onderzoek. "Ik ben, hoop ik, niet de man van de voetbalclichés, maar ik durf het na zo'n doelpunt diep in de eerste helft ook weleens over een tik voor de tegenstander te hebben. Maar de wetenschap wijst me nu dus terecht."

Naar de oorsprong van het cliché dat een doelpunt vlak voor rust van goudwaarde is, heeft ook Joos het raden. "Je moet als voetbalcommentator die wedstrijd volpraten natuurlijk. Als er dan in de 44ste minuut eindelijk een doelpunt komt, durft er al eens zo'n universele voetbalwijsheid boven te komen. Maar ik zal er voortaan op letten. Beloofd."

PIETER DUMON ■